

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Α. Στεφάνου
Τηλέφωνο: 2131516056
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.: 595 Ε

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ. : Γραμματεία Υπουργού/Πολιτική
Γραμματεία

ΘΕΜΑ: «Ένταξη ειδικοτήτων στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων στα Βαρέα και Ανθυγιεινά Επαγγέλματα (ΒΑΕ)».

ΣΧΕΤ: Η αριθ. πρωτ. 997/03-10-2023 Ερώτηση.

Σε απάντηση της παραπάνω Ερώτησης που κατατέθηκε στη Βουλή από τους βουλευτές κ.κ. Νίκο Παπαναστάση και Θανάση Παφίλη, αναφορικά με το παραπάνω θέμα και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Α. Ως προς τη λήψη μέτρων υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία.

Σύμφωνα με τον Κώδικα Νόμων για την υγεία & ασφάλεια των εργαζομένων (ΚΝΥΑΕ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν.3850/2010 (84 Α), η νομοθεσία για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία εφαρμόζεται στη χώρα μας σε όλες τις επιχειρήσεις, εγκαταστάσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα (καθώς και τα Ν.Π.Δ.Δ. και τους Ο.Τ.Α.) και για κάθε εργαζόμενο που απασχολείται από τον εργοδότη με οποιαδήποτε σχέση εργασίας (περιλαμβανομένων των ασκούμενων και μαθητευόμενων) καθώς και στο ένστολο προσωπικό των ενόπλων δυνάμεων με εξαίρεση ορισμένες δραστηριότητες του προσωπικού αυτού που παρουσιάζουν εγγενείς ιδιαιτερότητες. Στην περίπτωση αυτή, για το ένστολο προσωπικό των ενόπλων δυνάμεων, πρέπει να εξασφαλίζεται κατά το δυνατόν η υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων στο πλαίσιο των προαναφερόμενων διατάξεων (άρθρο 2 του Κ.Ν.Υ.Α.Ε.).

Βασικό χαρακτηριστικό του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου είναι η νομική έννοια της αποκλειστικής ευθύνης του εργοδότη, ο οποίος υποχρεούται να εξασφαλίζει την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων ως προς όλες τις πτυχές της εργασίας, να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες τεχνικού ασφαλείας και - όπου προβλέπεται - ιατρού εργασίας, να διευκολύνει το έργο των εκπροσώπων των εργαζομένων σε θέματα υγείας και ασφάλειας εξασφαλίζοντας

επαρκή απαλλαγή από την εργασία τους για την άσκηση των καθηκόντων τους χωρίς απώλεια αποδοχών.

Στο πλαίσιο αυτό, ο εργοδότης οφείλει – μεταξύ άλλων – να έχει στη διάθεσή του μια γραπτή εκτίμηση των υφιστάμενων κατά την εργασία κινδύνων για την υγεία και την ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν ομάδες εργαζομένων που εκτίθενται σε ιδιαίτερους κινδύνους (άρθρο 43 παρ. 1α). Στην γραπτή εκτίμηση εξετάζονται συστηματικά όλες οι πλευρές κάθε διεξαγόμενης εργασίας και καταγράφονται όλες οι πηγές του επαγγελματικού κινδύνου, τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για να εξαλειφθούν ή να αποφευχθούν οι κίνδυνοι (συμπεριλαμβανομένων και των Μέσων Ατομικής Προστασίας - Μ.Α.Π.) και όλα τα υπάρχοντα μέτρα πρόληψης προκειμένου - εφόσον κριθεί απαραίτητο - να προταθούν άλλα ή και επιπρόσθετα.

Επίσης, ο Ιατρός Εργασίας στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του οφείλει να παρέχει υποδείξεις και συμβουλές - γραπτές ή προφορικές - στον εργοδότη, τους εργαζομένους και τους εκπροσώπους τους σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για τη σωματική και ψυχική υγεία των εργαζομένων. Οι γραπτές υποδείξεις καταγράφονται σε βιβλίο και ο εργοδότης λαμβάνει γνώση ενυπόγραφα (άρθρο 17 του Κ.Ν.Υ.Α.Ε.).

Εξάλλου, ο Ιατρός Εργασίας οφείλει να προβαίνει σε ιατρικό έλεγχο των εργαζομένων σχετικά με τη θέση εργασίας τους και να επιβλέπει την εφαρμογή των μέτρων προστασίας της υγείας των εργαζομένων και πρόληψης των ατυχημάτων. Για το σκοπό αυτό ερευνά – μεταξύ άλλων – τις αιτίες των ασθενειών που οφείλονται στην εργασία, αναλύει και αξιολογεί τα αποτελέσματα των ερευνών και προτείνει μέτρα για την πρόληψη των ασθενειών αυτών ενώ, επιπρόσθετα, παραπέμπει τους εργαζόμενους σε συγκεκριμένες εξετάσεις τηρώντας σχετικό ιατρικό φάκελο στην επιχείρηση (άρθρο 18 του Κ.Ν.Υ.Α.Ε.).

Εφόσον ο Ιατρός Εργασίας διαπιστώσει ασθένειες των εργαζομένων που οφείλονται στην εργασία, θα πρέπει να το αναγγείλει μέσω της επιχείρησης στην Επιθεώρηση Εργασίας (άρθρο 18 παρ. 4 του Κ.Ν.Υ.Α.Ε.).

Επιπλέον, οι εργαζόμενοι σε επιχειρήσεις έχουν δικαίωμα να συνιστούν Επιτροπή Υγείας και Ασφάλειας των Εργαζομένων (Ε.Υ.Α.Ε.), ή να επιλέγουν τους εκπροσώπους τους, με ειδική αρμοδιότητα σε θέματα προστασίας της ασφάλειας και της υγείας, όπως προβλέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 4 έως 7 του Κ.Ν.Υ.Α.Ε.

Πάντως αρμόδιο όργανο για τον έλεγχο εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων καθώς και για την διερεύνηση των εργατικών ατυχημάτων είναι η Επιθεώρηση Εργασίας (άρθρο 103 του ν.4808/2021-Α 101)).

Β. Ως προς την ένταξη στα ΒΑΕ εργαζομένων στις Ένοπλες Δυνάμεις.

Κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του άρθρου 17 του ν. 3863/2010 (Α 115), εκδόθηκε η αριθ. Φ.10221/οικ.26816/929/30.11.2011 Υπουργική Απόφαση «*Βαριές και ανθυγιεινές εργασίες*» (Β 2778), με την οποία καταρτίστηκε ο ισχύων Πίνακας Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελημάτων (Β.Α.Ε.), ο οποίος τέθηκε σε ισχύ από την 01.01.2012, για τους ασφαλισμένους στο πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ή άλλους πρώην φορείς κοινωνικής ασφάλισης, αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Με την ανωτέρω απόφαση επανακαθορίστηκαν οι εργασίες και οι ειδικότητες, οι οποίες υπάγονται στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, συνεπώς, από 01.01.2012, οι

απασχολούμενοι στις συγκεκριμένες εργασίες και ειδικότητες ασφαλίζονται κατά τον Κανονισμό Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών.

Διευκρινίζεται ότι ο θεσμός των Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών, δεν ίσχυσε ποτέ αλλά και δεν επεκτάθηκε στους ασφαλισμένους του πρώην Δημοσίου (νυν e-ΕΦΚΑ), οι οποίοι διέπονται ως προς τη συνταξιοδότησή τους από τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (Π.Δ. 169/2007, όπως ισχύει). Ως εκ τούτου οι ασφαλισμένοι στρατιωτικοί της ανωτέρω κατηγορίας, που απασχολούνται σε εργασία ή ειδικότητα ενταγμένη στον ΚΒΑΕ, δεν υπάγονται στις διατάξεις αυτού, σε σχέση με τους συναδέλφους τους, οι οποίοι υπάγονται στην ασφάλιση του πρ. ΙΚΑ – ΕΤΑΜ.

Επιπλέον σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 17 του ν. 3863/2010, στην αρμοδιότητα του Υπουργού Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης, ανήκει η λήψη απόφασης για την ένταξη εργασιών, ειδικοτήτων ή χώρων εργασίας στο καθεστώς των Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών (ΒΑΕ), ύστερα από γνώμη της προβλεπόμενης από την παράγραφο 1 του άρθρου 20 του ν. 3790/2009 Διαρκούς Επιτροπής Κρίσεως Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών και κατόπιν γνωμοδότησης του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφάλισης (Σ.Κ.Α.) που λειτουργεί στο Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης.

Με την αριθ. 39535/Δ1.13239/2019/26.5.2020 (ΑΔΑ:6Α5Ψ46ΜΤΛΚ-Ο7Ν) απόφαση του Υπουργού Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης, συγκροτήθηκε Επιτροπή Κρίσεως Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών, με αρμοδιότητα τη γνωμοδότηση για την υπαγωγή εργασιών, ειδικοτήτων ή χώρων εργασίας στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, με βάση επιστημονικά κριτήρια και ανεξαρτήτως του πρ. φορέα ασφάλισης (ενταχθέντα στον e-ΕΦΚΑ), στον οποίο υπάγεται ο κάθε ασφαλισμένος.

Η εν λόγω Επιτροπή ολοκλήρωσε το έργο της και με βάση τα αιτήματα τα οποία εξέτασε, εξέδωσε πόρισμα, το οποίο θα εξεταστεί στο πλαίσιο της ανωτέρω ισχύουσας νομοθεσίας.

Μεταξύ άλλων, η εν λόγω Επιτροπή με το σχετικό πόρισμα, γνωμοδοτεί υπέρ της ένταξης στα Β.Α.Ε. ορισμένων κατηγοριών του υγειονομικού προσωπικού, εργαζομένων κυρίως στο χώρο της δημόσιας υγείας.

Πάντως η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου μας έχει καταρτίσει σχετικό κατάλογο των αιτημάτων τα οποία δεν εξετάστηκαν εντός των χρονικών πλαισίων λειτουργίας της ανωτέρω Επιτροπής και εκκρεμούν, για μελλοντική εξέτασή τους, στο πλαίσιο επαναλειτουργίας της Επιτροπής Κρίσεως Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών της παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 3790/2009.

Σε κάθε περίπτωση επισημαίνεται ότι εφόσον κάποια κατηγορία εργαζομένων επιθυμεί την ένταξη της ειδικότητάς της στα Β.Α.Ε., μπορεί να υποβάλει σχετικό αίτημα μελλοντικής εξέτασής του, στο ανωτέρω πλαίσιο.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ